

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра ветеринарної репродуктології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

Микола ЦВІЛХОВСЬКИЙ
_____ 2024 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри акушерства,
гінекології та біотехнології
відтворення тварин

Протокол № 14 від “4” червня 2024 р.
Завідувач кафедри
_____ Олександр ВАЛЬЧУК

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Ветеринарна медицина»

Гарант ОП

_____ Наталія Грушанська

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕНЕДЖМЕНТ ЗДОРОВ'Я СТАДА ТВАРИН»

галузь знань 21 «Ветеринарна медицина»

спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»

освітня програма **Ветеринарна медицина**

Факультет ветеринарної медицини

Розробники: доценти, д. вет.н. В. Ковпак, к. вет.н. О. Вальчук, С. Деркач,

Ю. Жук, старший викладач, к. вет.н. Ю. Масалович

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни
Менеджмент здоров'я стада тварин

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	<i>211 – «Ветеринарна медицина»</i>	
Освітня програма	<i>Ветеринарна медицина</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>залік</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання (термін навчання 6 років)	денна форма навчання (термін навчання 5 років)
Рік підготовки (курс)	5	3
Семестр	9	8
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	<i>15 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>год.</i>	<i>год.</i>
Лабораторні заняття	<i>15 год.</i>	<i>15 год.</i>
Самостійна робота	<i>90 год.</i>	<i>90 год.</i>
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>2 год.</i>	<i>2 год.</i>

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення вибіркової дисципліни «Менеджмент здоров'я стада тварин» – сформувати у студента систему компетентностей щодо оптимізації системи управління стадом, управління здоров'ям, зменшення збитків пов'язаних з лікуванням і бракуванням тварин.

Завдання: освоїти фахівцю ветеринарної медицини основи управління тваринницьким підприємством, його структурними підрозділами, трудовими, виробничими, технологічними і інформаційними ресурсами.

– сформувати у студентів управлінське мислення з врахуванням особливостей стану здоров'я тварин для виявлення і усунення проблем зі здоров'ям тварин,

- оптимізації відтворення тварин, скорочення трудовитрат, що в кінцевому підсумку призводить до поліпшення загальних економічних показників ферми;
- дати основи знань з концепції благополуччя тварин та відповідні зобов'язання, що накладаються на власника, спеціалістів, лікаря ветеринарної медицини та інших осіб, що працюють з тваринами.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 6. навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- ЗК 9. здатність приймати обґрунтовані рішення;
- ЗК 10. здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності);

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- ФК 10. здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно обумовленого утримання тварин;
- ФК 11. здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та благополуччя тварин у професійній діяльності;
- ФК 17. здатність здійснювати маркетинг і менеджмент ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині;
- ФК 19. здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі.

Програмні результати навчання (ПРН):

1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.
2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.
3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.
4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.
5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.
6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.
7. Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.
8. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.
9. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.
10. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.

11. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.
12. Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма 6 років							денна форма 5 років						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовний модуль I. Моніторинг благополуччя тварин на фермі														
Тема 1. Охорона здоров'я стада	1/2	16	2		2		12	16	2		2		12	
Тема 2. Догляд, утримання, годівля та експлуатація тварин	3/4	16	2		2		12	16	2		2		12	
Тема 3. Управління стадом, застосування комп'ютерних технологій для управління фермою	5/6	16	2		2		12	16	2		2		12	
Разом за змістовим модулем 1		48	6	6			36	48	6	6			36	
Змістовний модуль II. Моніторинг відтворення та виробництва молока														
Тема 4. Біотехнологічні методи відтворення у скотарстві, організація штучного осіменіння скотарстві	7/8	16	2		2		12	16	2		2		12	
Тема 5. Управління відтворенням скотарстві, вагітність та менеджмент сухостійного періоду у жуйних	9/10	16	2		2		12	16	2		2		12	
Тема 6. Менеджмент родильного відділення та післяродового періоду	11/12	16	2		2		12	16	2		2		12	
Тема 7. Ветеринарна перинатологія, управління колостральним імунітетом	13/14	16	2		2		12	16	2		2		12	
Тема 8. Менеджмент маститу	15	8	2				6	8	2				6	
Разом за змістовим модулем 2		72	10		8		54	72	10		8		54	

Усього годин	120	16	14	90	120	16	14	90
Курсовий проект (робота) з _____		-	-	-	-	-	-	-
(якщо є в робочому навчальному плані)								
Усього годин	120	16	14	90	120	16	14	90

3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовний модуль I. Моніторинг благополуччя тварин на фермі		
1.	Моніторинг захворювання/ризика на молочній фермі /періодичність спостереження за здоров'ям стада/	2
2.	Вивчення умов утримання тварин. Вплив умов утримання на фізіологічний стан та продуктивність тварин. Організація годівлі та водопою тварин	2
3.	Економіка ферми, менеджмент та робітники	2
Змістовний модуль II. Моніторинг відтворення та виробництва молока		
4.	Виробництво молока та цикл відтворення, аналіз показників відтворення стада, управління відтворенням стада.	2
5.	Контроль та діагностика вагітності. Технології запуску. Менеджмент сухостійного періоду.	2
6.	Післяродовий період. Догляд за телятами після народження. Нетелі, вирощування ремонтного молодняка.	2
7.	Доїння та якість молока. Діагностика і фізіологічні основи профілактики маститу у жуйних.	2

4. Теми самостійних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Управління відтворенням на фермі ВРХ.	10
2	Документообіг та звітність на фермі	10
3	Технологічні рішення в утриманні ВРХ	10
4	Кормовиробництво та заготівля кормів	10
5	Системи роздавання кормів	10
6	Системи водопою для тварин	10
7	Доїльне обладнання для ВРХ	10
8	Системи гноєвидалення на фермі	10
9	Сучасні препарати та їх застосування для профілактики і лікування патології у корів.	10

Всього	90
--------	----

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- залік;
- модульні тести;
- реферати;
- захист лабораторних та практичних робіт.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання.

- залік;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=464>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти;
- програма навчальної практики навчальної дисципліни.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Біотехнологічні методи у ветеринарній репродуктології: навчальний посібник / Ковпак В.В., Вальчук О.А., Деркач С.С. [та ін.]. Київ, НУБіП України, 2020. 102 с.
2. Яблонський В.А., Хомин С.П., Калиновський Г.М., Харута Г.Г., Харенко М.І., Завірюха В.І., Любецький В.Й. Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології // Вінниця, Нова Книга, 2011. – 589 с.
3. Лабораторна і функціональна діагностика у ветеринарному акушерстві, гінекології та андрології: навчальний посібник / Любецький В.Й., Жук Ю.В., Вальчук О.А. [та ін.]. Київ, НУБіП України, 2020. 258 с.
4. Яблонський В.А. Біотехнологія відтворення тварин – К., Арістей, 2004. – 293 с.
5. Яблонський В.А., Любецький В.Й., Бородиня В.І. Патологія молочної залози (лекції для слухачів потоку магістратури з дисципліни «Акушерство, гінекологія та біотехнологія розмноження тварин з основами андрології»). – К., 2004. – 45 с.
6. Гришко Д.С. Лекції з ветеринарного акушерства. – Х.: Прапор, 2003. – 400 с.
7. Яблонський В.А. Практичне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології. – К., «Мета», 2002. – 319 с.
8. Фізіологія та патологія молочної залози у тварин: Навчальний посібник / за заг. ред. А.В. Березовського, М.І. Харенка та В.Й. Любецького. К.: ДІА, 2018. 476 с.
9. Фізіологія та патологія розмноження дрібних тварин: навчальний посібник / Березовського А.В. та Харенка М.І., Хомин С.П. [та ін.]. В-во Полісся, 2017. 392 с.

10. Любецький В.Й., Жук Ю.В, Михайлюк М.М. Вплив вітамінно-мінеральної добавки “Баланс” на прояв передвісників родів та перебіг підготовчої стадії родів у корів голштинської породи // Вісн. Сумського НАУ. – Вип. 8 (19). - 2007. – С. 81-85.
11. Любецький В.Й., Жук Ю.В, Михайлюк М.М. Патологічні роди у тварин (діагностика та надання допомоги). - К. ПП “Графіка”. – 2007. – 48 с.
12. Яблонський В.А, Любецький В.Й., Березовський А.В., Якубчак О.М., Бородиня В.І., Вальчук О.А., Михайлюк М.М. Методичні рекомендації щодо діагностики, лікування та запобігання маститу в тварин. – К.: ”Ветінформ”. – 2007. – 32 с.
13. Любецький В.Й., Жук Ю.В., Михайлюк М.М. Вплив загально- та імуностимулюючих препаратів на відтворну функцію високопродуктивних корів // Науковий вісник Причорномор’я (збірник наукових праць). – В.42, Ч.1. – 2008. – С. 154-160.
14. Мікроелементози сільськогосподарських тварин / М.О. Судаков, В.І. Береза, І.Г. Погурський та ін.; За ред. М.О. Судакова. – К.: Урожай, 1991. – 144 с.
15. Рання діагностика, терапія та профілактика патології обміну речовин у великої рогатої худоби.: Методичні рекомендації / В.Ю. Чумаченко, М.О. Судаков, В.Я. Колесник та ін. – К.: 1999. – 18 с.
16. Стреси сільськогосподарських тварин і птиці / В.М. Головач, В.В. Снітинський, Г.В. Аксіонова та ін. – К.: Урожай, 1992. – 256 с.
17. <http://rada.gov.ua/>
18. <http://www.consumer.gov.ua/>
19. <http://www.oie.int/>
20. <http://www.nbu.gov.ua>
21. library.nubip.edu.ua
22. www.dnsgb.com.ua
23. <http://www.fao.org>.